

Latvaselän sähkönsiirtolinjojen liito-oravaselvitys

2025

Valorem Energies Finland Oy

Muutosluettelo

Versio:	Päiväys:	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1	25.6.2025	Valmis	Taru Suninen	Taru Suninen

Projekti:

Työnumero:

Asiakas:

Versio:

Päiväys:

Tekijät:

Latvaselän sähkönsiirtolinjojen liito-

oravaselvitys 2025

25012816-002

Valorem Energien Finland Oy

1

26.6.2025

Sajjets, Joose

Sisältö

1.	Johdanto	5
2.	Menetelmät	6
3.	Tulokset	7
4.	Epävarmuustekijät	9
5.	Yhteenvedo ja johtopäätökset	9
6.	LÄHTEET	9

Taustakartat:

Maanmittauslaitos (MML)

Karttojen paikkatieto:

Sweco Finland Oy

Valokuvat:

Sweco Finland Oy, 2025

Sweco | Latvaselkä, sähkönsiirtolinjojen liito-oravaselvitys 2025

Työnumero: 25012816-002

Päiväys: 26.6.2025

Versio: 1

YHTEYSTIEDOT

Luontoselvityskonsultti
Sweco Finland Oy

Yhteyshenkilö:

Luontoasiantuntija (biologi FM), Joose Saijets

Viirinkankaantie 1, 96300 Rovaniemi

joose.saijets@sweco.fi

+358504038727

Sweco | Latvaselkä, sähkönsiirtolinjojen liito-oravaselvitys 2025

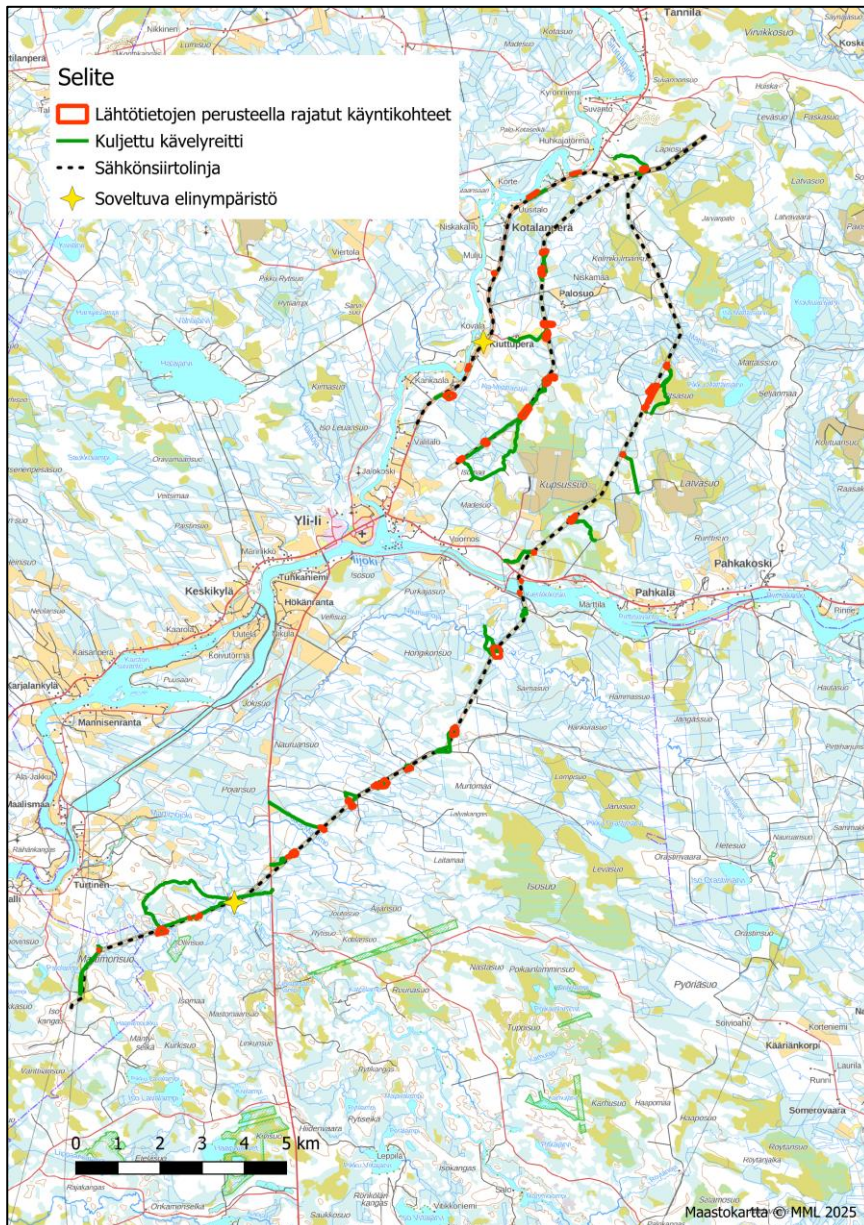
Työnumero: 25012816-002

Päiväys: 26.6.2025

Versio: 1

1. Johdanto

Valorem Energies Finland Oy on tilannut Sweco Finland Oy:ltä liito-oravaselvityksen koskien Oulun Latvaselän tuulivoimahanketta. Selvitysalue sijaitsee Yli-lin kylän lähistöllä, Oulun koillisosassa. Liito-oravaselvitys toteutettiin kolmella suunnitelluilla sähkönsiirtoreiteillä, joiden pituudet ovat noin 11, 11 ja 29 kilometriä (Kuva 1). Selvitysalue kattoi 50 metrin levyisen kaistaleen sähkönsiirtoreittien molemmin puolin eli yhteensä 100 metriä leveän alueen. Tässä raportissa kuvataan selvityksen tulokset ja suositellut toimenpiteet.

Kuva 1: Selvitysalue eli suunnitellut sähkönsiirtoreitit sekä lähtötietojen perusteella tunnistetut käyntikohteet, kuljetut reitit kohteille ja kaksi löydettyä liito-oravalle sopivaa metsikköä

Sweco | Latvaselkä, sähkönsiirtolinjojen liito-oravaselvitys 2025

Työnumero: 25012816-002

Päiväys: 26.6.2025

Versio: 1

Liito-orava (*Pteromys volans*) on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) laji. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla. Sen mukaan näiden paikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Alueellinen ELY-keskus voi kuitenkin myöntää poikkeuksen tästä sekä luontodirektiivin artiklassa 12 että luonnonsuojelulain 78.2 §:ssä mainitusta heikentämis- ja hävittämiskiellosta. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksistä on säädetty luontodirektiivin 16 artiklassa. Liito-orava on luokiteltu Suomessa uhanalaiseksi (VU) (Hyvärinen, ym. 2019).

Liito-orava elää kuusivaltaisissa sekametsissä, joissa on lehtipuustoa (haapa, koivu, leppä) ja kolopuustoa (Hanski ym., 2001). Liito-oravat suosivat vanhoja metsiä. Liito-oravan levinneisyys Suomessa ulottuu etelärannikolta linjalle Oulu-Kuusamo (Hanski ym., 2001). Paras ajankohta liito-oravainventointiin on keväällä lumien sulettua (Sierla ym., 2004).

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi määritellään Niemisen ja Aholan (2017) mukaan sen ”pesintään, päivän viettoon, levähtämiseen, suojautumiseen tai ravinnon varastointiin käytettävät puut, pöntöt tai rakennusten osat.” Myös kulkuyhteyksien säilyminen näiden alueiden välillä on liito-oravan kannalta tärkeää.

Selvityksen tekijänä oli biologi (FM) Joose Saijets ja tarkastajana biologi (FM) Taru Suninen, molemmat Sweco Finland Oy:stä.

2. Menetelmät

Maastotyöt kohdistettiin lähtötietojen ja mm. maastokartta-, ilmakuva- ja puustokarttatarkastelun perusteella sellaisiin paikkoihin selvitysalueella, jotka tulkittiin mahdollisesti potentiaalisiksi liito-oravan elinympäristöiksi. Tällaisia paikkoja selvitysalueella tunnistettiin yhteensä 40 kappaletta.

Selvityksen lähtötiedoiksi haettiin Suomen lajitietokeskuksen tietokannasta (laji.fi) kaikki liito-oravahavainnot kymmenen kilometrin säteellä selvitysalueesta. Haussa ei löytynyt lainkaan liito-oravahavaintoja alueelta. Luontoselvityksen lähtötietoina käytettiin lisäksi mm. perus-, puusto- ja maanpeitekarttoja, ilmakuvia, sekä alueelta ja sen lähistöltä laadittuja aiempia luontoselvityksiä.

Maastoselvitys tehtiin etsimällä liito-oravien ulosteita järeiden kuusten, haapojen ja muiden lehtipuiden tyviltä Niemisen ja Aholan (2017) ohjeiden mukaisesti. Maastotyöt tehtiin valoisaan aikaan 6.-9.5.2023. Säätila selvitysten aikana oli suotuisa selvitykselle. Lämpötila vaihteli +1° C:n ja +9° C:n välillä ja sää oli poutainen ja puolipilvinen.

Liito-oravaselvityksessä liito-oravan ulostehavaintojen, pesähavaintojen ja näitä täydentäen lajille sopivan luontotyyppin perusteella rajataan asiantuntija-arviona suunnittelualueella sijaitsevat liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä muut liito-oravan käyttämät alueet (elinpiirin ydinalueet, elinpiirit sisältäen ruokailualueet, siirtymäreitit tms.).

Papanapuut määritetään pesäpuuksi, mahdolliseksi pesäpuuksi, (muuksi) papanapuuksi seuraavin perustein:

- **Pesäpuu:** kololliset, pöntölliset tai risupesälliset puut, joiden alla on papanoita.
- **Kolopuu:** kololliset puut, joiden alla ei ole papanoita.
- **Risupesäpuu:** puut, joissa liito-oravan pesäksi sopiva oravan risupesä, mutta joiden alla ei ollut papanoita.
- **Pönttöpuu:** Puut, joissa liito-oravan pesäksi suuaukon koon perusteella sopiva pönttö, mutta joiden alla ei ole papanoita.

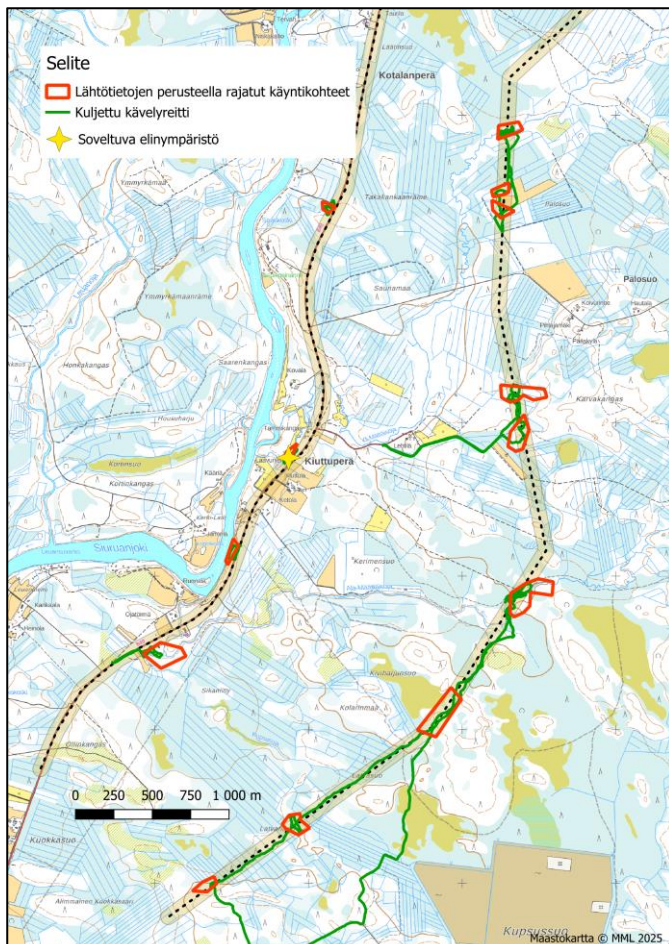
- **Papanapuu:** Puut, joiden juurella on papanoita, mutta puussa ei ole (tai ei voitu havaita) pesäkoloja, risupesäiä tai pönttöjä.

3. Tulokset

Liito-oravaselvityksessä ei löydetty merkkejä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoista, tai lajin käyttämistä kulkuyhteyksistä. Selvityksessä ei havaittu liito-oravan jätöksiä.

Suurin osa karttatarkastelussa mahdollisesti potentiaalisiksi tunnistetuista kohteista (yhteensä 40 kpl, Kuva 1) osoittautui maastokäynnillä selvästi liito-oravalle soveltumattomaksi. Tällaisia paikkoja olivat esimerkiksi talousmänniköt, rämeet ja kuusimetsät, joissa ei ollut lainkaan lehtipuustoa. Selvitysalue on suurelta osin huonosti liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi sopivaa.

Selvitysalueella tunnistettiin kaksi pienialaista liito-oravan elinympäristöpotentiaalia sisältävää metsäaluetta (järeää kuusikkoa, haapoja, koivuja, leppiä, kolopuita), mutta jälkiä liito-oravasta ei havaittu näilläkään kohteilla (Kuva 2 ja Kuva 3).

Kuva 2: Liito-oravalle sopiva metsikkö kartalla

Sweco | Latvaselkä, sähkönsiirtolinjojen liito-oravaselvitys 2025

Työnumero: 25012816-002

Päiväys: 26.6.2025

Versio: 1

Kuva 3: Liito-oravalle sopiva metsikkö kartalla

Sweco | Latvaselkä, sähkönsiirtolinjojen liito-oravaselvitys 2025

Työnumero: 25012816-002

Päiväys: 26.6.2025

Versio: 1

Laji.fi-aineistohaun (tarkistettu 17.6.2025) mukaan kymmenen kilometrin säteellä selvitysalueesta ei ole tehty lainkaan liito-oravahavaintoja. Lähin liito-oravahavainto on tehty yli 12 km päässä selvitysalueelta.

4. Epävarmuustekijät

Liito-oravaselvitykseen ei liity merkittäviä epävarmuustekijöitä. Työ suoritettiin liito-oravaselvityksen kannalta otolliseen vuodenaikaan, eivätkä sääolosuhteet haitanneet selvityksen toteuttamista. Potentiaaliset lain tarkoittamat lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat pystyttiin kartoittamaan oikea-aikaisesti.

5. Yhteenveto ja johtopäätökset

Selvitysalueella sijaitsee kaksi pienialaista liito-oravan elinympäristövaatimusten puolesta potentiaalista metsälaikkua (Kuva 2 ja Kuva 3). Liito-oravaselvityksessä ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä selvitysalueella. Lajin esiintymistä potentiaalisilla metsälaikulla ei voida täysin poissulkea, mutta sitä on pidettävä hyvin epätodennäköisenä myös siksi, että selvitysalue on pääpiirteittäin lajille melko sopimatonta ja selvitysalue sijoittuu lajin tunnetun levinneisyyden pohjoisrajalle tai sen lähistölle, joten mainitut potentiaaliset metsiköt sijaitsevat myös irrallaan muista potentiaalisista alueista. Näistä syistä lajin esiintymistä selvitysalueella pidetään äärimmäisen epätodennäköisenä.

Mainitut kaksi liito-oravalle sopivaa metsälaikkua ovat puustoltaan monipuolisia metsiköitä ja arvokkaita, joskin pienialaisia, luontokohteita, joten ne suositellaan, mikäli mahdollista, säästämään luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, vaikka niillä ei liito-oravia havaittukaan.

6. Lähteet

Hanski, I., Henttonen, H., Liukko, U.-M., Meriluoto M. & Mäkelä A., 2001. Liito-oravan (*Pteromys volans*) biologia ja suojelu Suomessa. Suomen ympäristö 459, Luonto ja luonnonvarat, 130 s.

Hyvärinen, E., Juslen, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M., 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742, Luonto ja luonnonvarat, s. 114.-